

Schieters: een gevaar voor de toekomst van de bietenteelt

Schieters komen in bieten elk jaar wel voor. Het is niet altijd duidelijk of het 'normale' schieters zijn of schieters uit zogenaamde onkruidbieten. Dit is echter ook niet zo belangrijk. In verband met de mogelijke veronkruiding en andere fyto-sanitaire gevolgen, is het noodzakelijk alle schieters te verwijderen om te voorkomen dat er rijp zaad gevormd wordt.

Een suikerbiet is een tweejarige plant. Onder bepaalde omstandigheden kan de suikerbiet echter overgaan in een eenjarige vorm. Dan ontstaan schieters. Deze zijn in het verleden lang niet allemaal weggehaald. Het toen geproduceerde schieterzaad zorgt nu nog regelmatig voor onkruidproblemen. Het voorkomen van deze onkruidbieten is te herkennen aan het pleksgewijze optreden ervan (foto 1).

Foto 1
Pleksgewijs optreden van schieters; een duidelijke aanwijzing dat hier sprake is van onkruidbieten

Hoe groot is het probleem?

Onderzoek heeft uitgewezen dat, afhankelijk van het tijdstip van optreden, de ontwikkeling van de schieter en de weersomstandigheden, één schieter gemakkelijk 2.000 tot 4.000 levenskrachtige zaadjes kan opleveren. Daarbij zijn uitschieters tot meer dan 8.000 mogelijk. Als er per hectare meer dan 25 schieters staan, worden er circa 100.000 zaadjes geproduceerd, voldoende om normaal één hectare bieten mee te zaaien. Deze zaadjes blijven een groot aantal jaren levenskrachtig in de grond. Komen ze in een gunstige positie te liggen en zijn de omstandigheden goed, dan zullen deze zaadjes kiemen en opkomen. Gebeurt dit in een gewas waar tegen deze bieten geen effectieve maatregelen getroffen worden, dan groeien deze plantjes weer uit tot schieters en is de cirkel rond. De kans dat dit gebeurt is het grootst bij de teelt van suikerbieten.

Wat zijn de gevolgen?

Evenals elk ander onkruid concurreren schieters met de suikerbieten om vooral licht, maar ook om water en voedingsstoffen. Duits onderzoek heeft uitgewezen dat bij 10% schieters rekening gehouden moet worden met een verlies aan suikeropbrengst van 5 tot 15%. Als schieters ook in andere gewassen blijven staan, is er

haast sprake van een continue teelt van bieten. Hierdoor treedt een sterke toename op van bietencystealtjes. Op percelen waar veel onkruidbieten aanwezig zijn, is de aaltjespopulatie dan ook vrijwel altijd erg hoog. Ook dit draagt bij aan verlies aan opbrengst.

Hoe voorkomen?

De beste methode om het probleem te voorkomen, is het verwijderen van de schieters voordat er rijp zaad is geproduceerd. Dit kan op verschillende manieren:

a. wat later zaaien

Is het bekend dat er erg veel onkruidbietenzaad op een perceel aanwezig is, dan is het verstandig wat later te zaaien, bijvoorbeeld de tweede helft van april. Veel van de in de grond aanwezige zaadjes kiemen in maart en begin april. Als daarna het zaaibed klaargemaakt wordt, worden de aanwezige kiemplantjes al bestreden. Dit is ook de reden dat in jaren met een late zaai relatief weinig onkruidbieten aanwezig zijn. Pas dit jaar dus extra op!

b. schoffelen

Kort na opkomst van de bieten is al zichtbaar of er sprake is van onkruidbieten. Er komen dan veel bieten voor tussen de gezaaide rijen. Veel van deze niet bewust gezaaide bieten kunt u bestrijden door te schoffelen. Komt er nog een tweede kiemgolf, dan het schoffelen herhalen.

Foto 2
Zaadval van een niet afgekapt schieter

c. uittrekken en afkappen

Komen er later toch schieters, dan moet u deze op tijd uittrekken en afkappen of omknikken. Op tijd wil zeggen voordat er rijp zaad is geproduceerd. Het uittrekken is nodig om hergroei te voorkomen. Het afkappen is nodig om hergroei vanuit de reeds gevormde wortel tegen te gaan. Op foto 2 is de zaadproductie van één schieter te zien die niet afgekapt was. Wordt te lang gewacht met het uittrekken, dan moeten de schieters voorzichtig van het veld gedragen worden, om zaadval te voorkomen.

J.D.A. Wevers